

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.630/2017/8. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Tamás Olivér Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Tamás Olivér Viktor ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Méhes László ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.944/2016/9.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 35.P/P.III.24.592/2013/73.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 398.200 (háromszázkilencvennyolcezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesnél 2007. január 23-án méhkaparást végzett az alperes jogelődje, majd február 8-án a méhet és annak függelékeit műtéttel eltávolították. A műtétet megelőzően az alternatív kezelési lehetőségekről és a műtét lehetséges szövődményeiről, így az uréterlekötés lehetőségéről, kockázatáról az alperes jogelődje a

felperest nem tájékoztatta. A műtétet követő 3. nap délután a felperes belázasodott, majd hőemelkedése volt, az első három napon véresen tingált vizelete volt, és többször hányt. A műtétet követő 5. napon ismét lázas volt, bal oldali vesetáji fájdalom is jelentkezett. A felperes további kivizsgálására került sor, az elvégzett hasi ultrahangon enyhén tágult bal oldali veseüreg-rendszert találtak. Az urológiai vizsgálat a bal oldali húgyvezeték lezáródását véleményezte, így a bal vese medencéjébe vezető sipolyt képeztek. 2007 márciusában a baloldali húgyvezeték húgyhólyagba történő, új helyre való beszájaztatását végezték el, ezt követően pedig rendszeres urológiai ellenőrzések és visszatérő húgyhólyaggyulladások miatt kezelték. 2007 augusztusában vizelési panaszok miatt húgyhólyag-tükrözés történt, augusztus 8-án pedig a húgyhólyag mellső falának bal oldali határán észlelt fonalvéget és a ráarakódott követ eltávolították.

- [2] A Fővárosi Ítéltábla - a Kúria által hatályában fenntartott - jogerős közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét a jogelődjénél 2007. február 8-án végzett méheltávolító műtéttel összefüggésben a felperest ért károkért.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és különböző jogcímen keletkezett vagyoni kárai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Vagyoni kárként igényt tartott az édesanyja ápolásával, gondozásával és felügyeletével kapcsolatban keletkezett többletköltségekre, háztartási kisegítő, gyógyszerek, gyógyhatású készítmények költségére és egyéb költségekre.
- [4] Keresete indokaként arra hivatkozott, hogy az alperesnél végzett műtét óta az állandóan visszatérő húgyúti fertőzések következtében a gyulladásos időszakban a betegsége a legalapvetőbb tevékenységekben is akadályozza, állandó vese- és deréktáji fájdalmai vannak, emiatt pszichés állapota is hátrányosan változott. A vagyoni kárigények körében előadta, hogy a műtétet követően hat hétig nem tudta ellátni az édesanyját, azt követően pedig havonta négy alkalommal 4 órára kisegítőt kell igénybe vennie. Állította, hogy a műtét óta a nehéz háztartási munkák elvégzésében folyamatos segítségre szorul napi 1 órában, továbbá különböző címenek olyan költségei merültek fel, amelyek megtérítésére álláspontja szerint az alperes köteles.
- [5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a felperes által állított kárigények és a magatartása közötti okozati összefüggést, illetve azok összecszerűségét.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest a felperes részére 1.190.750 forint és késedelmi kamatai megfizetésére, a

keresetet ezt meghaladóan elutasította.

- [7] Határozata indokolásában rögzítette: a jogerős közbenső ítéletre tekintettel az összecszerűség körében folyt eljárásban vizsgálandó volt, hogy a felperes által állított mely egészségkárosodás vagy állapotrosszabbodás, vagyis mely károk állnak okozati összefüggésben a műtéttel. A perben kirendelt szakértő véleménye alapján azt állapította meg, hogy a felperes meghatározó panaszai és a műtét között nincs okozati összefüggés. Kiemelte, hogy a felperes nem vagyoni kárigényét az évek óta fennálló és az életminőségét hátrányosan befolyásoló pszichés panaszokat is okozó idült húgyhólyag-gyulladásra alapította. A szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes panasza az elvégzett műtéttel, illetve a műtét során keletkezett szövődménnyel, az uréter-lekötéssel, valamint a műtét során keletkezett szövődményt elhárító, helyreállító műtéttel sem áll okozati összefüggésben, ezért úgy ítélte meg, hogy az általa ezzel kapcsolatban állított pszichés károk nem alapozzák meg a nem vagyoni kárigényt. Nem tartotta kétségesnek ugyanakkor, hogy a felperes egészségéhez fűződő joga, illetve önrendelkezési joga is sérült a szükséges tájékoztatás elmaradása miatt, és a szakma szabályai szerint elvégzett műtét során bekövetkezett szövődmény, az uréter lekötése miatt a felperesnek egy újabb beavatkozásra kellett átesnie. Ezeket olyan immateriális sérelmeknek minősítette, amelyek indokolják a nem vagyoni kártérítés megállapítását, amelyet mérlegeléssel 1.000.000 forintban határozott meg.
- [8] A vagyoni károk közül a felperes édesanyjának ápolásával-gondozásával felmerült költséget részben, a 2007. február és április, illetve július és augusztus közötti időszakokra összesen 84.000 forintban találta alaposnak a szakvélemény alapján. A szakvélemény figyelembevételével ugyanerre az időszakra a háztartási kisegítő költségét 99.750 forintban, a gyógyszerköltséget 7.000 forintban állapította meg. Ezt meghaladóan a felperes vagyoni kárigényét mint alaptalant elutasította.
- [9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, és a felperesnek járó kártérítés tőkeösszegét 2.190.750 forintra felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [10] Ítélete indokolásában kiemelte, hogy a jogerős közbenső ítélet a kártérítés terjedelmére nézve iránymutatást adott, ugyanis az alperes felelősségét a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt állapította meg, mert a hiányos tájékoztatással a felperest elzárta annak lehetőségétől, hogy a műtét visszautasítása és az alternatív kezelési mód választása mellett döntsön; ezért az alperes felelős minden kárért, amely a felperest a méheltávolító műtéttel összefüggésben érte. Erre tekintettel úgy ítélte meg, hogy a felperes a kereset összecszerűsége tárgyában folytatódó eljárásban nem hivatkozhatott eredménnyel az alperes által

alkalmazott antibiotikumos kezelés nem megfelelő voltára, illetve hiányára.

- [11] A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően állapította meg, hogy a felperes idült hólyaggyulladás nem áll okozati összefüggésben sem a méheltávolító, sem a helyreállító műtétekkel. Ebben a körben a fellebbezési eljárásban részbizonyítás keretében meghallgatta a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértőt és az urológus szakkonzultust, az így kiegészített szakvéleményt ítéltelése alapjául elfogadta. Erre tekintettel rögzítette, hogy nem vehető figyelembe olyan, a felperes életminőségét hátrányosan befolyásoló, pszichés panaszokat is okozó maradandó egészségkárosodásként a felperes idült hólyaghurutja, amelyre az alperes kártérítési felelőssége kiterjedne. Így az ezzel kapcsolatos további, az elsőfokú bíróság által meg nem ítélt vagyoni, valamint nem vagyoni kárát nem találta az alperesre átháríthatónak.
- [12] A nem vagyoni kártérítés összecszerűségével kapcsolatban azonban úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal értékelte a felperest ért hátrányokat, így annak összegét 2.000.000 forintba felemelte, mert ezt tartotta alkalmasnak a felperes nem vagyoni kárainak kompenzálására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte annak hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó ítélet meghozatalát, másodlagosan mindkét fokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta.
- [14] Kérelmében megsértett jogszabályként jelölte meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 77. § (3) bekezdését, a Pp. 183. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. §-át és 355. §-át.
- [15] Sérelmezte, hogy a jogerős ítélet azt állapította meg, hogy a nála kialakult idült húgyhólyag-gyulladás és baktériumürítés nem vezethető vissza a perbeli műtetre, azaz nem áll azzal okozati összefüggésben. Állította, hogy orvosi vélemények szerint a jelenlegi fertőzés oka az lehet, hogy a műtétet követően nem kapott célzott antibiotikumos kezelést, amely a fertőzés kialakulását megelőzhette volna, illetve a fertőzés kialakulásakor sem részesült ilyen kezelésben annak megszüntetése érdekében. Álláspontja szerint emiatt a perbeli műtéttel okozati összefüggésben alakult ki nála a ma is tapasztalható gyulladás.
- [16] Kiemelte, hogy nála nem visszatérő, hanem folyamatosan fennálló hólyaggyulladásról van szó, amelynek oka, hogy nem elég ideig és nem a megfelelő antibiotikumot adták neki.
- [17] Érvelése szerint az eljáró bíróságok helytelenül állapították meg,

hogy nincsenek pszichés panaszai a perbeli műtéttel okozati összefüggésben. Álláspontja szerint a szakvéleményből kitűnően nála a műtéttel összefüggésben további pszichés panaszok alakultak ki, illetve a korábbi pszichés megbetegedése tovább romlott.

- [18] Az okozati összefüggés körében állította, hogy a bizonyítási kötelezettségének eleget tett azzal, hogy az ambuláns lapokból egyértelműen kiderül: a fertőzés első ízben az alperesnél végzett beavatkozás után jelentkezett. Álláspontja szerint az alperesnek kellett volna ezt követően bizonyítania, hogy a nála kialakult fertőzés természetes kórokú, vagy az a beavatkozás nélkül is kialakult volna.
- [19] A felperes felülvizsgálati kérelmében részletezte az idevágó, általa fontosnak ítélt bírói gyakorlatot.
- [20] A szakértői bizonyítással kapcsolatban sérelmezte, hogy az eljárás bíróságok nem rendeltek ki szakértői testületet, továbbá nem vontak be infektológus szakértőt a bizonyítási eljárásba.
- [21] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [22] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [23] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [24] A felperes felülvizsgálati kérelme alapján a Kúriának elsődlegesen abban kellett állást foglalnia, hogy a felperesnél kialakult hólyaggyulladás és baktériumürítéssel kapcsolatban fennáll-e az alperes kártérítési felelőssége a jogerős közbenső ítéletre tekintettel.
- [25] A felülvizsgálattal támadott jogerős ítélet kiemelte, hogy a jogerős közbenső ítélettel megállapított kártérítési felelősség alapja a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása volt, ezért az alperes felelős minden kárért, amely a felperest a méheltávolító műtéttel összefüggésben érte. Egyetértett a Kúria a másodfokú bírósággal abban, hogy a jogerős közbenső ítélettel megállapított kártérítési felelősség terjedelmére tekintettel a felperes az összegszerűség tárgyában folytatódó eljárásban nem hivatkozhat alappal az antibiotikumos kezelés hiányára vagy annak nem megfelelő voltára.
- [26] Helyesen fejtette ki az ítélet tábla azt is, hogy a felperes idült hólyaggyulladása nem áll okozati összefüggésben az alperes által elvégzett műtéttel. A Kúria ezzel kapcsolatban mindenben osztotta a

másodfokú bíróság jogerős ítéletben kifejtett jogi álláspontját.

- [27] A másodfokú eljárásban meghallgatott, a szakértői intézet részéről eljáró urológus szakkonzulens egyértelműen állást foglalt abban a kérdésben, hogy kizárható, hogy a húgyvezeték beültetése miatt alakult ki a krónikus hólyaghurut. A szakkonzulens nyilatkozata alapján megállapítható, hogy a beavatkozás csak 2-3 hónapig okozhat hólyaghurutot, amíg a fonál fel nem szívódik.
- [28] Ezt a véleményt erősítette meg a szakértői intézet részéről eljáró szakértő is, aki elmondta, hogy sem a méheltávolító műtét, sem az annak szövődményeként bekövetkezett uréter lezáródásának megoldását célzó, sipolyképző, sem a húgyvezeték új helyre való beszájztatásával kapcsolatos műtét nem hajlamosít hólyaghurutra, a felperesnél kimutatott baktériumok arra utalnak, hogy kívülről jött fertőzésről van szó.
- [29] A felperes felülvizsgálati kérelmében vitatta ezeket a szakértői megállapításokat. Rámutat a Kúria, hogy a felperesnél jelentkező panaszok és az alperesnél végzett beavatkozások közötti okozati összefüggés megítélése szakértői kompetenciába tartozik. A szakértők a perben felmerült szakkérdéseket a szükséges terjedelemben megválaszolták, megállapításaikat megfelelően indokolták, a szakvélemények megalapozottságát a felperes által hivatkozott ambuláns lap sem kérdőjelezi meg. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy az összecszerűségi eljárásban beszerzett szakvélemény és annak kiegészítése nem homályos, nem ellentmondásos, ezért azt az eljáró bíróságok helyesen fogadták el ítékezésük alapjául. Egyetértett a Kúria az ítéletábrával abban is, hogy nem álltak fenn a Pp. 182. § (3) bekezdésében és 183. § (2) bekezdésében írt feltételek, ezért szakértői testület kirendelésének nem volt helye.
- [30] Alaptalanul sérelmezte a felperes felülvizsgálati kérelmében azt is, hogy az eljáró bíróságok nem vontak be a bizonyítási eljárásba infektológus szakértőt. Mivel a korábban kifejtettek szerint a felperes jelenleg fennálló panaszai nem állnak okozati összefüggésben az alperes közbenső ítéletben megállapított, kárfelelősséget megalapozó magatartásával, ezért a felperesnél jelentkező hólyaghurut, illetve fertőzés eredetének további szakértői vizsgálata nem volt indokolt.
- [31] Alaptalan és iratellenes a felperes felülvizsgálati kérelmében előadott hivatkozása, amely szerint az urétercsonkot nem távolították el. A becsatolt orvosi dokumentációban rendelkezésre áll a 2016. május 23-án kiadott klinikai zárójelentés, amelyben rögzítették, hogy a felperesnél fennálló fertőzéssel kapcsolatban minden más fenntartó ok kizárásra került, így forrásként egyedül a bentmaradó urétercsonk tehető felelőssé. Az epikrizisben leírták, hogy képalkotó vizsgálatokat követően, előkészítés után ezt a területet TUR-ral (transuteralis resectio-val) eltávolították, majd a közben megnyílt maradék uréter-részt szintén kivették, az anyagot szövettani vizsgálatra küldték.

- [32] Az ténykérdés, hogy a felperes panaszai az utolsó, az urétercsonk eltávolítása érdekében elvégzett műtétet követően is fennállnak. A szakvélemény alapján azonban egyértelműen rögzíthető, hogy ezzel a műtéttel az anatómiai helyzet helyreállt, ezáltal nincs olyan morfológiai körülmény, ami a felperes panaszainak kiváltó oka lenne. Ebből következően a felperes ezzel összefüggésben előterjesztett követeléseai nem állnak okozati összefüggésben az alperes műtéti tevékenységével, ahogy ezt az eljárás bíróságok helyesen megállapították.
- [33] A megítélt kártérítés összegszerűsége vonatkozásában a Kúria szintén mindenben egyetértett a jogerős ítéletben foglaltakkal. Az ügyben eljárás bíróságok helyesen határozták meg a vagyoni károknak azt a körét, amely okozati összefüggésben állt az alperes tevékenységével, és megfelelően állapították meg, hogy a felperes által állított károk közül milyen jogcímen, mekkora összeg hárítható át az alperesre.
- [34] A Kúria a másodfokú bíróság által felemelt, a Pp. 206. § (1) és (3) bekezdése alapján mérlegeléssel megállapított összegű nem vagyoni kártérítést alkalmasnak ítélte arra, hogy kompenzálja a felperest az alperes jogellenes és felróható magatartása folytán ért hátrányokat. Erre tekintettel a nem vagyoni kártérítés összegének felemelésére irányuló felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak.
- [35] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, mert az mindenben megfelelt az irányadó jogszabályoknak.

Záró rész

- [36] A Kúria a pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére a jogi képviselővel összefüggésben felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg.
- [37] A felperes költségmentessége folytán le nem rótt, az Itv. 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes költségmentességére tekintettel, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.
- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. június 27.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné
dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző
HM